

۱۹ اگست، ۲۰۱۷

ملالی موسی نظام

روز مقدس آزادی افغانستان

۲۸ جوزای ۱۳۰۸ – ۱۹ اگست ۱۹۱۹

عصر مترقی و شگوفان امانی، مظهر اولین نهضت زن افغان

به مناسبت نود و هشتمین سال استرداد استقلال وطن، درود به آن اکثریت ملت رنجور و بیدفاع افغان که دهه ها را با جنگ، مظالم زور گویان و مقتدرین، تلفات ضد بشری، آوارگی، فقر و هزاران درد بی درمان دیگر سپری نموده و هنوز هم در بی عدالتی منافی اخلاق انسانی، علیه هدایات اسلامی و حقوق بشری قرار دارند!

سالی دیگر بر حقیقت استر داد استقلال افغانستان از قبضه دولت جهانگیر بریتانیای وقت توسط محصل آن، فرزند

صدیق افغان اعلیحضرت «غازی شاه امان الله» افزود گردید و ملت افغانستان علی الرغم مصائبی که دهه هاست که با خیانت عده ای از فرزندان نا خلف بر آنان نازل گردیده، به حسرت آرزومند دوباره تجلیل آن روزگاران فرخنده شادی آفرین اند.

در آستانه نود و هشتمین سال استرداد استقلال افغانستان

عزیز، یادی از آن روز های فرخنده جشن آزادی وطن بخیر

که مملکت ما در صلح و صفایی قرار داشت و با نعمت آزاده گی که به نوک شمشیر شیر مردان واقعی این خطه پاک، با همراهی شیر زنان و همت محصل آزادی وطن، اعلیحضرت «غازی شاه امان الله»، جشن استقلال سال های مدید در هر گوشه و کنار سرزمین کهن ما تا آغاز تراژیدی بزرگ انسانی یعنی کودتای منحوس ثور، از

جانب مردم وطن برگزار میگردد. مراسم استقبال این روز تاریخی که بامحافل شادی و سرور از اول سنبله تا يك هفته در همه نقاط مملکت صورت میگرفت، در حقیقت جشن ملی و مردمی تمام اقشار ملت افغان و هر فردی از اقوام شریف وطن محسوب میشد که در تشریح آن روز های میمون نه تنها یاد و خاطره های ما وابسته و پیوند هستند، بلکه در لابلای اوراق تاریخ وطن آن دهه ها با استقبال از چنین رویداد ارزشمندی، با خط جلی نقش بسته و همیشه ماندگار است.

اعلام مدیرانۀ حریت افغانستان عزیز توسط اعلیحضرت «غازی شاه امان الله» با عزم راسخ آزادی خواهی،

استقلال داخلی و خارجی مملکت را بعد از کنفرانس سمله در ۱۸ آگست سال ۱۹۱۹ میلادی، درحالی صورت گرفت که بیشتر ممالک جهان در تحت سلطۀ قدرت امپراطوری برتانیۀ کبیر و یوغ استعمار آن قرار داشتند. این حرکت ملی، افغانستان را نه تنها در جهان وقار و حیثیت استثنائی بخشید بلکه در بین همسایگان و ممالکی که استعمار حاکمیت ملی شانرا پامال نموده بود، انگیزه ای برای ایجاد جنبش های آزادی خواهی گردید. افغانستان آزاد و غیر منسلک و ملت شریف آن، تا وقوع کودتای منحوس ثور، از نعمت والای حریت، هرسال از جشن استقلال با شادی و غرور و آزادی استقبال مینمود.

آن روزگاران فرخنده که با حسرت و افسوس از جانب مردم افغانستان یاد

میگردد، با وعده پوشالی وطن فروشان خلق و پرچم تحت عنوان حکومت کارگران «!» و زحمتکشان که در عصر سیاه شان ملیون ها هموطن به شمول زنان، شهید، مجروح، معیوب و دربدر گشتند، نه باز نصیب ملت افغان گردید و نه در عصر خون باران تنظیم های تشنه قدرت جهادی که با جنایات استثنائی شان و فجایعی ای که بر مردم ما مخصوصاً بر قشر اناث مظلوم و بی دفاع وطن وارد نمودند، جشنی برگزار شد. در دوران تاریک طالبان وحشی و دد منش هم، با همبستگی آنان با پاکستان که از همان آغاز جدایی از هند به سرزمین آبایی ما ستیزه و اهداف شوم داشته است، برای ملت افغان، استقبال از نعمت آزادی و آن پدیده گرانبها، به رویای دست نیافتنی و گمشده ای مبدل گردید!

درین ۱۷ سال اخیر، طوریکه مشاهده می نمائیم با تقسیم و ترکه کرسی های دولت به جنگسالاران، ناقضین حقوق بشر، مجرمین جنگی، افراد نالائق، کم سواد و بی کفایت و آنانیکه در ۳۹ سال اخیر با همدستی با متجاوزین و اشغالگران، خاک وطن را به تاراج بردند و بر مردم بی دفاع آن مظلومی را روا داشتند که در تاریخ ما سابقه نداشته، دیگر احساس آزادی و استقبال و برگزاری جشن و سرور همگانی از میراث گرانبهای آزادی، مفهوم مقدس خود را از دست داد.

دولت حامد کرسی برای خفیف و بی ارزش نشان دادن این والا ترین روز مردم جهان و کافه ملت افغانستان، سالها به تمکین به جنگسالاران و وطن فروشان مخصوصاً با دنباله رویی آشکار به شورای نظار، عمداً از چنین روزی تجلیل به عمل نمی آورد. کرسی یگانه قهرمان ملی واقعی قرن اخیر افغانستان، محصل برحق استقلال وطن، «اعلیحضرت غازی امان الله» را در سایه «احمد شاه مسعود» سردمدار معامله گران با دول ذینفع در معضله دهه های خون و آتش وطن و ملت مظلوم و بی دفاع افغان، روی داد فرخنده استقلال را گاهی زیر سایه

روز شهید «!؟» میبرد و زمانی کسر بودجوی و امنیت را بهانه آورده و از تجلیل روز پر افتخار آزادی مردم افغانستان اباء می ورزید.

البته در جهاد بینظیر مجاهدین واقعی افغانستان بر علیه اتحاد شوروی سفاک، و شکست ابر قدرتی چنان زورمند، شائسته است که لقب با شکوه «**قهرمان ملی**» به مردم شریف افغانستان که چنان شکست خفت بار را سبب گردیدند، متعلق باشد.

امسال ۹۸ سال از استرداد استقلال افغانستان توسط محصل دلیر و ترقی خواه آن، اعلیحضرت «**غازی شاه امان الله**» میگذرد. دوران ده ساله « ۱۹۱۹-۱۹۲۹ » سلطنت این شاه دیموکرات، مترقی و معارف پرور، عصر شکوفائی و کسب امتیازات و حقوق فردی و آغاز نهضت واقعی آزادی، دیموکراسی و حقوق حقۀ زنان در ساحات مختلفۀ معارف، حقوق بشر، صحیه و حق ازدواج و امثالهم محسوب میگردد. تاریخ و ملت افغانستان هرگز فراموش نمی نماید که علی الرغم دوران کوتاه پادشاهی اعلیحضرت «**شاه امان الله غازی**» که قسمتی از آن در حال مسافرت ها به منظور معرفی افغانستان آزاد، غیر منسلک و در حال رشد و شکوفائی سپری گردید و برخی هم به مبارزه بر علیه دسیسه سازی های خائنین وطنی و پلان های استعماری گذشت، این شاه ترقی خواه و وطن پرست، بیشمار نو آوری ها و اصلاحات مترقی و عام المنفعه را در همان عرصۀ کوتاه، نصیب ملت خویش گردانید.

تغییرات سودمند نهضت زنان افغانستان که در آن «**ملکه ثریا**»، فامیل و مادر گرامی و فاضل وی «**اسماء**

رسمیه» همسر علامه «**محمود طرزی**»، پدر نو آوری های مترقی و ژورنالیزم در افغانستان، نقش ارزنده ای داشتند، مانند بسیاری از ترقیات آن عصر، باعث رشك و تقلید ممالک همجوار گردید.

در نو آوری های آن عصر، مثل تأسیس مکتب، شفاخانه مستورات، تدریس و تعلیم شاگردان و پیشبرد امور گوناگون مربوط به پیشرفت های فوق العاده حیات زن افغان در ساحات مختلفه حتی ساحۀ عدلی و قضایی،

دقت و خدمات مستقیم زنان خانواده سلطنتی از هر جهت قابل افتخار و یاد آوری است. ناگفته نماند که کار داران امور دولتی هم با علاقمندی درین نهضت جهان زن از هیچ همکاری دریغ نمی نمودند، چنانچه زنان و خواهران شان یا با خانم های فامیل شاهی مانند اعلیحضرت «**ملکه ثریا**» و خانواده ایشان و تعدادی از دختران و خانم های «**سراجیه**»، اشتراک مساعی نموده و در خدمات اجتماعی ارزشمند و قابل ذکری شرکت میکردند. افسوس که دست های ناپاک عمال داخلی و استعمار خارجی با توطئه های گوناگون از آن عصر درخشان و مترقی اثری باقی نگذاشت و مانند تخریبات علنی و همه جانبه دهۀ دیموکراسی و قانون اساسی عصر اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، تمام دست آورد های دیموکراتیک و حقوق مردم را به خاک یکسان نمود و چراغ تابان حکومت های ملی و مردمی را با ارزشمندی آزادی های فردی را با قانونیت خاموش نمود.

به صراحت باید متذکر شویم که آنچه را اعلیحضرت غازی، شاه ملت پرور و دیموکرات افغانستان در راه حقوق خصوصی افراد، منجمله حقوق زن در افغانستان به وجود آورد، تا جهان باقیست صفحات درخشان تاریخ وطن به آن شاه ترقی خواه و ملت پرور، لقب بهترین بانی دیموکراسی، عدالت، قانونیت و برابری زن و مرد را درین سرزمین جنگ زده ویران اعطا مینماید. دردا که بعد از گذشت تقریباً یک قرن از آن نهضت مردمی و مترقی، دیده میشود که از دهه هاست که در پهلوی نقض حقوق و امتیازات اکثریت، حقوق زن مظلوم و محروم افغان بیشترین پامال جفای مرد سالاری، جنگ سالاری و عدم بازخواست و بی عدالتی و فساد اداری وسیع گردیده است. برای ارزشمندی به احساس وطن پرستی و ملت دوستی محصل استقلال افغانستان، نمونه ای از بیانات وی را که در مسجد عید گاه و در حضور مردم کابل ایراد گردید، تقدیم می نمایم:

(اولتر از همه رعایای صدیق ملت نجیبۀ خود این اعلان را بشارت میدهم که من تاج سلطنت افغانیه را بنام استقلال و حاکمیت داخلی و خارجی افغانستان بسر نهاده ام. ملت عزیز من! من این لباس عسکری را از تن بیرون نمی کنم تا که لباس حریت و استقلال را برای سرزمین خویش تهیه نکنم. من این شمشیر را در غلاف نمی گذارم تا غاصبان حقوق مردم خود را شکست نصیب نکنم. ای ملت عزیز و عساكر فداكار من، همه باید سر و جان خویش را برای نجات وطن خویش افغانستان فداء نماییم).

اعلیحضرت شاه امان الله، قبل از تأریخ رسمی اعلام حریت در ۱۸ اگست، در ماه اپریل سال ۱۹۱۹ در اعلامیه دیگری چنین بیان نمود:

(من خودم و کشورم را در استقلال داخلی و خارجی آزاد می شمارم و کاملاً مستقل اعلام نمودم، بعد ازین کشور ما مانند سائر دول و قدرت های جهان، آزاد است و به هیچ قدرتی به اندازه یک سر موی اجازه داده نمیشود که در امور داخلی و خارجی افغانستان مداخله نمایند و اگر کسی به چنین امری اقدام نماید، گردنش را با این شمشیر خواهم زد) و سپس رو به جانب سفیر انگلیس به اسم «نجف علی» که در آن جا حضور داشت نموده پرسید: «آنچه گفتیم فهمیدی؟» سفیر انگلیس با عرض احترام و تعظیم به شاه افغان پاسخ مثبت داد!

در خاتمه به روح پرفتوح همه مبارزین راه استقلال و تمامیت ارضی افغانستان **عزیز که سر های شانرا با رشادت در را خدمت و جانبازی برای حصول و حفظ استقلال افغانستان عزیز قربان نموده اند** جهانی از درود و تهنیت میفرستیم. آمین!

تصاویر:

- ۱- جمیعتی از زنان امروز افغان، در شهر کابل تصویر محصل استقلال افغانستان، شاه امان الله غازی را در سالگرد استقلال، حمل می نمایند.
- ۲- تمثال محصل استقلال، شاه امان الله در لباس رسمی.
- ۳- تصویر اعلیحضرت شاه امان الله و ملکه ثریا در سفر شان به انقره بعد از تشکیل ترکیه نوین. ملکه افغانستان به طرف چپ عکس در کنار اتاترک زعیم ملی ترکیه، قرار دارند.

پایان